

QUAN ĐIỂM VÀ ĐỊNH HƯỚNG NHẪM NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH CỦA CÁC DOANH NGHIỆP CHÈ TẠI THÁI NGUYÊN

Đỗ Thị Thúy Phương

Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa theo xu hướng mở của nền kinh tế và chủ động hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay, cạnh tranh trong nước và quốc tế ngày càng trở nên gay gắt. Để tồn tại và phát triển, các doanh nghiệp chè tỉnh Thái Nguyên cần nâng cao năng lực cạnh tranh và coi đó là một nhiệm vụ thường xuyên, liên tục. Nâng cao năng lực cạnh tranh cần dựa trên các quan điểm và định hướng cụ thể, phù hợp với xu thế phát triển kinh tế của thời đại. Việc nâng cao năng lực cạnh tranh cần được thực hiện đồng bộ nhiều khâu, nhiều yếu tố, phải đảm bảo tính vững chắc, nâng cao năng lực cạnh tranh không chỉ là nhiệm vụ của các doanh nghiệp chè mà là nhiệm vụ của các cơ quan, chính quyền tỉnh Thái Nguyên và toàn xã hội.

Từ khóa: *Năng lực cạnh tranh, nâng cao năng lực, doanh nghiệp, quan điểm, định hướng*

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong giai đoạn phát triển của nền kinh tế thị trường, mở cửa, hội nhập sâu vào nền kinh tế khu vực và thế giới. Hầu hết tất cả các quốc gia đều thừa nhận trong mọi hoạt động đều phải có cạnh tranh và coi cạnh tranh là môi trường, động lực của sự phát triển nói chung, thúc đẩy sản xuất kinh doanh phát triển và tăng năng suất lao động, tăng hiệu quả kinh doanh của các doanh nghiệp nói riêng, mà còn là yếu tố quan trọng làm lành mạnh hóa các quan hệ xã hội khi Nhà nước bảo đảm sự bình đẳng trước pháp luật của chủ thể mọi thành phần kinh tế. Từ kết quả nghiên cứu thực trạng năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè Thái Nguyên, cần có quan điểm và định hướng cụ thể nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè tỉnh Thái Nguyên, từ đó là cơ sở đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.

QUAN ĐIỂM ĐỊNH HƯỚNG NHẪM NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH

CỦA CÁC DOANH NGHIỆP CHÈ TẠI THÁI NGUYÊN

Quan điểm về nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè Thái Nguyên

Trước những cơ hội và thách thức như hiện nay, hơn bao giờ hết vấn đề nâng cao sức cạnh tranh của doanh nghiệp là quan tâm số một của Chính phủ cũng như doanh nghiệp. Nghị quyết Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ IX đã khẳng định chủ trương: “Chủ động hội nhập kinh tế quốc tế”, nâng cao sức cạnh tranh chính là một yêu cầu quan trọng để thực hiện chủ trương đó. Đại hội đã chỉ rõ: “từng ngành, từng doanh nghiệp phải xây dựng kế hoạch, giải pháp để thực hiện các cam kết quốc tế, nâng cao năng lực cạnh tranh trên thị trường trong nước và quốc tế, mở rộng thị phần trên thị trường truyền thống, khai thông và mở rộng thị trường mới”. Để nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nói chung và doanh nghiệp chè nói riêng, cần phải nhận thức đúng về cạnh tranh và năng lực cạnh tranh trong điều kiện hiện nay:

Thứ nhất: cần nhận thức đúng đắn về năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp. Trước đây, cạnh tranh chỉ được nhìn nhận ở góc độ tiêu cực: cạnh tranh gắn với đổ vỡ, cạnh tranh là tiêu diệt lẫn nhau, ... Sự nhận thức không đầy

* Tel: 0912.551.531; Email: thuyphuong@tueba.edu.vn

đủ về cạnh tranh đã dẫn đến việc: không thừa nhận cạnh tranh tạo ra sự độc quyền, nuôi dưỡng và là gia tăng sự độc quyền trong nền kinh tế. Trong điều kiện hiện nay, cạnh tranh là động lực cho sự phát triển của doanh nghiệp và toàn bộ nền kinh tế. Cạnh tranh thúc đẩy các doanh nghiệp nâng cao năng lực sản xuất, kinh doanh, nâng cao năng suất lao động và hiệu quả sử dụng nguồn lực. Cạnh tranh mang lại lợi ích cho người tiêu dùng vì được sử dụng hàng hóa rẻ hơn, chất lượng cao hơn, hậu mãi tốt hơn.

Để đảm bảo cho cạnh tranh luôn duy trì và phát huy được mặt tích cực của nó thì phải tạo lập được môi trường cạnh tranh lành mạnh, cạnh tranh phải đúng luật. Điều này đòi hỏi phải tăng cường vai trò của nhà nước trong việc tạo lập hệ thống pháp luật để duy trì, khuyến khích và kiểm soát cạnh tranh.

Thứ hai: Năng lực cạnh tranh là kết quả tổng hợp của nhiều yếu tố và chịu tác động của các nhân tố bên trong và bên ngoài doanh nghiệp: Năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp là khả năng giành được lợi ích kinh tế thông qua việc ganh đua để giành được những điều kiện sản xuất và tiêu thụ hàng hóa. Năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp thể hiện khả năng của doanh nghiệp về quản lý, tiếp thị, trình độ công nghệ,... Để nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp, bên cạnh việc nâng cao năng lực bên trong doanh nghiệp mà cần tạo lập môi trường bên ngoài doanh nghiệp nhằm tạo điều kiện thuận lợi và tạo động lực cạnh tranh cho doanh nghiệp.

Thứ ba: Nâng cao năng lực cạnh tranh là vấn đề sống còn đối với doanh nghiệp trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế. Hội nhập kinh tế quốc tế làm cho áp lực cạnh tranh tăng cao. Các doanh nghiệp phải cạnh tranh với hàng hóa từ bên ngoài, với các nhà đầu tư bên ngoài trên thị trường trong nước và cạnh tranh trên thị trường quốc tế. Trong điều kiện đó, nếu sức cạnh tranh thấp, doanh nghiệp sẽ bị thôn tính và có thể bị phá sản.

Thứ tư: Nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp là quá trình lâu dài, phức tạp và thường xuyên, liên tục. Để nâng cao năng lực cạnh tranh đòi hỏi phải nâng cao năng lực quản lý, tiếp thị, nâng cao trình độ công nghệ, tay nghề của đội ngũ công nhân ... Để đạt được những yếu tố này, đòi hỏi phải kiên trì, đầu tư lâu dài, tốn nhiều công sức và tiền của.

Để nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chèn tại Thái Nguyên, cần thống nhất một số quan điểm sau:

Một là, việc nâng cao năng lực cạnh tranh cần được thực hiện đồng bộ nhiều khâu, nhiều yếu tố, tuy nhiên cần chú trọng tập trung vào khâu then chốt có tính quyết định. Trong cơ chế thị trường, hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp chèn cần nắm được nhu cầu thị trường, thị hiếu người tiêu dùng, các lực lượng cung trên thị trường. Điều này đòi hỏi công tác tiếp thị sản phẩm tốt, người quản lý phải hiểu biết, dự báo được nhu cầu, thị hiếu, phải nâng cao năng lực quản lý. Đây là khâu quan trọng trong việc nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nói chung và các doanh nghiệp chèn nói riêng.

Để nâng cao năng lực cạnh tranh, cần nâng cao năng suất, chất lượng và hiệu quả. Điều này đòi hỏi sự cố gắng trên nhiều mặt của doanh nghiệp như: Đổi mới công nghệ sản xuất, đổi mới tổ chức, nâng cao tay nghề cho người lao động, nâng cao năng lực quản lý, có chiến lược kinh doanh tốt. Cụ thể được thể hiện là:

- Nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp chèn tỉnh Thái Nguyên nhằm mở rộng thị trường và thị phần tiêu thụ trên cơ sở định hướng phát triển ngành chèn của tỉnh, chiến lược phát triển sản phẩm chèn xanh, khả năng cạnh tranh của các sản phẩm cùng loại của các vùng, các tỉnh trên thị trường nội địa và thị trường nước ngoài.

- Nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chèn tỉnh Thái Nguyên phải phát huy triệt để lợi thế so sánh và các tiềm năng sẵn có của tỉnh.

- Nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè tỉnh Thái Nguyên là nâng cao chất lượng và đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, có kiểu dáng bao bì, mẫu mã đẹp và tiện lợi cho người tiêu dùng, có địa chỉ và nguồn gốc xuất xứ của sản phẩm, đáp ứng nhu cầu và thị hiếu của người tiêu dùng. Áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật hiện đại vào sản xuất và chế biến chè, hạ giá thành sản phẩm, hạ giá bán sản phẩm chè xanh Thái Nguyên.

- Nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè tỉnh Thái Nguyên bằng việc mở rộng thị trường và thị phần tiêu thụ sản phẩm, phải hoà nhập với xu hướng chung của thời đại, trong điều kiện nước ta đã gia nhập WTO, đa dạng hoá các kênh tiêu thụ sản phẩm chè xanh Thái Nguyên.

Không ngừng tăng cường công tác quản lý chất lượng, khuyến khích sản xuất và chế biến theo công nghệ chè sạch, khuyến khích các doanh nghiệp đăng ký sản xuất theo tiêu chuẩn Việt Nam và tiêu chuẩn Quốc tế.

Hai là, nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp chè Thái Nguyên phải đảm bảo tính vững chắc, tức là có thể duy trì khả năng lâu dài và liên tục cả ở trong hiện tại và tương lai. Để đảm bảo tính vững chắc, việc nâng cao năng lực cạnh tranh cần dựa trên lợi thế so sánh động, không nên phụ thuộc quá lớn vào lợi thế lao động rẻ, tài nguyên sẵn có. Để đảm bảo tính bền vững, việc nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp phải dựa trên các biện pháp lành mạnh, khoa học và phù hợp với xu thế chung như thân thiện với môi trường và chú trọng khía cạnh xã hội của sự phát triển.

Ba là, việc nâng cao năng lực cạnh tranh không chỉ là nhiệm vụ của các doanh nghiệp chè mà là nhiệm vụ của các cơ quan, chính quyền tỉnh Thái Nguyên và toàn xã hội, đây là một trong những giải pháp quan trọng để thực hiện thành công sự công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế của Việt Nam.

Định hướng cơ bản về nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè Thái Nguyên

Nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp cần dựa trên năng suất và hiệu quả sản xuất kinh doanh của bản thân các doanh nghiệp chè. Trong điều kiện kinh tế thị trường, năng lực cạnh tranh có được nhờ phát huy lợi thế so sánh và lợi thế cạnh tranh (Phát huy lợi thế về điều kiện tự nhiên và xã hội Thái Nguyên là tỉnh được thiên nhiên ưu đãi, đặc biệt thích hợp cho cây chè sinh trưởng và phát triển. Sản phẩm chè được người tiêu dùng trong và ngoài nước biết đến. Các doanh nghiệp cần phát huy thế mạnh này để không ngừng nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm chè xanh nhằm nâng cao khả năng cạnh tranh trên thị trường). Muốn vậy, các doanh nghiệp chè Thái Nguyên cần sử dụng có hiệu quả nguồn lực, ứng dụng khoa học công nghệ vào sản xuất, nâng cao năng lực quản lý và trình độ tay nghề cho người lao động, ... trên cơ sở đó để nâng cao năng suất, nâng cao chất lượng, hạ giá thành sản phẩm. Vì vậy, năng suất, chất lượng và hiệu quả là yếu tố mấu chốt để nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp chè.

Nâng cao năng lực cạnh tranh cần dựa trên cơ sở vững chắc, tức là chủ yếu dựa trên lợi thế so sánh động, lợi thế cạnh tranh, chứ không phải dựa trên lợi thế so sánh của các yếu tố truyền thống như: chi phí lao động thấp, nguồn tài nguyên sẵn có, ... Điều đó cũng có nghĩa là nâng cao năng lực cạnh tranh trên cơ sở nâng cao chất lượng sản phẩm, mẫu mã, sự tiện dụng, lợi ích ... cho người tiêu dùng.

Nâng cao năng lực cạnh tranh cần phù hợp xu thế phát triển nền kinh tế hiện đại, đó là phát triển kinh tế tri thức, nâng cao hàm lượng khoa học trong sản phẩm, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào sản xuất và tiêu thụ sản phẩm chè.

Nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp chè Thái Nguyên phải phù hợp với xu thế toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế quốc tế. Vì vậy, đòi hỏi các doanh nghiệp phải điều chỉnh đồng bộ: từ chiến lược kinh doanh, chiến lược cạnh tranh đến các biện pháp cụ thể, từ thị trường trong nước đến thị trường quốc tế, phù hợp với tình hình thực tế hiện nay.

Việc nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp chè Thái Nguyên cần phải gắn với tạo lập môi trường kinh doanh thuận lợi, an toàn, ổn định, bình đẳng và có tính cạnh tranh cao. Như vậy, trong việc nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp có vai trò quan trọng của các yếu tố bên ngoài doanh nghiệp như: Nhà nước, thị trường và các yếu tố quốc tế.

KẾT LUẬN

Trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa theo xu hướng mở cửa nền kinh tế và chủ động hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay, cạnh tranh trong nước và quốc tế ngày càng trở lên gay gắt, yêu cầu về nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp nói riêng và của toàn bộ nền kinh tế đặt ra rất bức xúc: làm thế nào và bằng cách nào để nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp Việt Nam, góp phần nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế? Để tồn tại và phát triển, các doanh nghiệp chè tỉnh Thái Nguyên cần nâng cao năng lực cạnh tranh và coi đó là một nhiệm vụ thường xuyên, liên tục.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đảng cộng sản Việt Nam (2001), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ IX*, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [2] Đại học Thái Nguyên (2008), *Nghiên cứu năng lực cạnh tranh của sản phẩm chè xanh ở các doanh nghiệp ngoài quốc doanh tại tỉnh Thái Nguyên*, Đề tài Khoa học mã số B2006-TN06-02. Chủ nhiệm đề tài : Ths. Đỗ Thị Thúy Phương, Thái Nguyên.
- [3] Sở NN&PTNT tỉnh Thái Nguyên (2008), *Báo cáo tình hình về chất lượng và an toàn trong sản xuất chè tỉnh Thái Nguyên*.
- [4] Nguyễn Hữu Thắng (2008), *Nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp Việt Nam trong xu thế hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [5] Nguyễn Vĩnh Thanh (2005), *Nâng cao sức cạnh tranh của các doanh nghiệp thương mại Việt Nam trong hội nhập kinh tế quốc tế*, Nxb Lao động xã hội, Hà Nội.

SUMMARY

VIEWPOINTS AND IMPROVING THE COMPETITIVENESS ABILITY IN THAI NGUYEN TEA ENTERPRISE

Do Thi Thuy Phuong*

Economics and Business Administratio - Thai Nguyen University

Nowadays, in the Socialist-oriented market economy with the open trends of the active integration to the international world economy, the competition between the domestic economies and foreign ones is becoming more severe. Therefore, Thai Nguyen tea enterprises should improve the competitiveness ability to remain and develop their brand name. Besides, it is necessary that enhancing the competitiveness should be considered the most prior mission. However, competitiveness ability needs to base on detailed plan which suit to the current development trend. In addition, strengthening competitiveness ability should be implemented multiply and sustainably. Last but not least, competitiveness ability is not only the task of tea enterprises and the task of Thai Nguyen authorities, related offices and the whole society as well.

Keywords: *competitiveness ability, improving ability, enterprise, viewpoint*

